

FOLKLORE RESEARCH METHODOLOGY DURING THE COMMUNIST PERIOD

**Maria Grosu, Assist., PhD, "Iuliu Hațieganu" University of Medicine and Pharmacy,
Cluj-Napoca**

Abstract: The study contains an analysis of the methodologies that have helped create a conceptual and theoretical framework for the specialists involved in researching folklore during the postwar period. According to these methodologies, folklore collections represent databases for the national patrimony of traditional immaterial culture. Comprehensiveness and objectivity are the major desiderata in the effort to achieve this patrimony. The researchers' freedom to choose their themes, area, interlocutors, etc. is limited by the imperative nature of methodological rules. Thus, the researchers' activity is understood as a mission (providing the data deemed to be relevant for the culture of an area that is defined as representative for the national territory) and is predicated on responsibility (for the objective nature of the data). The analysis shows that in the second half of the twentieth century, the research methodologies that were theorized in the Romanian space were constructed in relation to the European trends from the first half of the century, while the positivist assumptions of national ethnology remained constant.

Keywords: folklore collections, positivist paradigm, metodologie, national ethnology.

Obiectul de cercetare și scopul analizei

Studiul propune o analiză a metodologiilor care au contribuit la crearea unui cadru conceptual și teoretic pentru specialiștii implicați în cercetarea folclorului, în perioada postbelică. Metodologiile de cercetare publicate în această perioadă oferă un cadru teoretic care modelează rezultatele anchetelor de teren, din perspectiva finalităților disciplinei, așa cum sunt definite acestea de studiile teoretice ale timpului. Analiza arată că metodologiile de cercetare teoretizate în spațiul românesc, în perioada comunistă, au la bază premisele pozitivistice ale *etnologiei naționale*. Miza studiului este de a evidenția faptul că, în domeniul folcloristicii și al etnologiei, atât textele teoretice, cât și cercetările de teren, sunt determinate de contextul politic. Etnologia națională care domină câmpul cercetării din secolul al XIX-lea, până la finalul perioadei comuniste, este o creație ideologică a momentului în care s-a impus și este determinată de contextul politic. Paradigma pozitivistă este cadrul epistemologic care susține aceste construcții teoretice: etapele cercetării folcloristice, metodelul de investigație și finalitățile disciplinei. Spre deosebire de orientările teoretice ale cercetătorilor din Europa Occidentală și din Statele Unite ale Americii, în Europa de Sud-Est și implicit în spațiul științific românesc, dominanța modelului pozitivist se prelungește, datorită constrângerilor ideologiei comuniste din a doua jumătate a secolului al XX-lea.

Voi analiza patru metodologii publicate în perioada comunistă, corespunzătoare momentelor de apariție: 1957 – Dumitru Pop¹; 1967 – Mihai Pop²; 1969 – Ovidiu Bârlea³; 1970 – Gheorghe Vrabie⁴. Menționez faptul că lucrarea lui Gheorghe Vrabie din 1970

¹ Dumitru Pop, *Folclor literar românesc. Partea I. Note din cursul ținut în anul universitar 1956/1957*, Litografia Învățământului Cluj.

² Mihai Pop, *Îndreptar pentru culegerea folclorului*, Casa Centrală a Creației Populare, București, 1967.

³ Ovidiu Bârlea, *Metoda de cercetare a folclorului*, Editura pentru Literatură, București, 1969.

⁴ Gheorghe Vrabie, *Folclorul. Obiect – principii – metodă – categorii*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1970.

reprezintă o ediție completată și revizuită⁵, a celei publicate în 1947⁶. Cartea din 1947 a rămas aproape necunoscută, întrucât, la scurt timp după apariție, a fost introdusă în fondul interzis⁷.

Indicațiile metodologice propun ca cercetătorii să selecteze ceea ce e considerat reprezentativ pentru cultura spațiului național: să identifice zonele reprezentative ale spațiului respectiv; să selecteze cei mai buni interlocutori care dețin folclorul local sau să aibă în vedere diferențierea localnicilor de cei originari din alte zone geografice; să culeagă genuri și specii folclorice canonizate de clasificările teoretice, pentru a completa colecțiile existente. Remarcă caracterul imperativ al acestor instrucțiuni. Cercetătorul trebuia să respecte cu strictețe aceste îndrumări, formulate ca *reguli*, în afara cărora cercetarea nu avea valoare științifică. Retorica textuală folosită în aceste îndrumări metodologice arată că libertatea cercetătorului de a-și alege tema, zona, interlocutorii etc., este limitată de reglementările metodologice. Astfel, activitatea acestuia este înțeleasă ca *misiune* și *responsabilitate*: *misiunea* de a furniza date relevante pentru imaginea culturii unui spațiu definit ca *reprezentativ pentru teritoriul național*; *responsabilitatea* pentru caracterul obiectiv al datelor.

Finalitățile cercetărilor folcloristice sunt definite de specialiști, în relație cu specificul național: „Folclorul fiecărui popor este un organism în care elementele – genuri, teme, motive, mijloace de expresie etc. – *se corelează în chip specific poporului respectiv* [s.n.]”⁸. „Orice cercetare de teren, monografică sau tematică, făcută cu pricepere și cu scrupulozitate științifică este în ultimă analiză o contribuție importantă la cunoașterea *patrimoniului nostru popular* [s.n.] menită să îmbogățească *colecțiile naționale* [s.n.] sau *arhivele locale* [s.n.]”⁹.

În toate cele patru studii metodologice, îndrumările sunt organizate după etapele cercetării. Acestea sunt definite astfel: alegerea zonei; pregătirea culegerii propriu-zise, etapa de documentare; alegerea interlocutorilor; redactarea fișei de material; organizarea materialului cules. Voi structura analiza îndrumărilor metodologice, după aceste etape ale cercetării de teren.

Lectura analică a indicațiilor metodologice

Alegerea zonei

Conform îndrumărilor metodologice, cercetătorul care inițiază o anchetă folcloristică alege zona după un plan al disciplinei. O primă cerință este ca specialistul să se raporteze la macro-proiectul național de repertorizare și de teaurizare a folclorului. Strategia principală de investigare este extinderea progresivă a spațiului cercetat, de la satul ales ca reprezentativ pentru o regiune, la regiunea întreagă, considerată compactă din punct de vedere cultural. Obiectivul anunțat era studierea culturii tradiționale a unui spațiu care are multe similitudini, din punct de vedere lingvistic, etnografic și istoric. În textele teoretice selectate pentru analiză apar cu recurență: referința la spațiul național; imperativul alegerii zonelor reprezentative; respectarea „planului național” de cercetare a folclorului; luarea în considerare a cercetărilor

⁵ Conținând, probabil, și compromisurile ideologice, mai mult sau mai puțin evidente, cerute în epocă. Considerăm că aceste compromisuri ideologice sunt vizibile (și explicabile, din punct de vedere pragmatic) nu doar în prefață, *Cuvânt înainte*, ci și în conținutul textului științific „revizuit”.

⁶ Gheorghe Vrabie, *Folclorul. Obiect – Principii – Metodă*, București, 1947.

⁷ Paul Caravia, *Gândirea interzisă. Scrieri cenzurate România 1945-1989, Cuvânt înainte* Academician Virgil Cândea, Editura Enciclopedică, București, 2000, p. 544.

⁸ Mihai Pop, *Op. Cit.*, p. 106.

⁹ *Ibidem*, p. 136.

anterioare, în vederea acoperirii „petelor albe”, a zonelor necercetate, pentru atingerea dezideratului exhaustivității; studierea corpusurilor din zonele cercetate, cu scopul realizării unor studii comparative, care să illustreze evoluția în timp a folclorului etc. Cercetarea de teren răspunde cerințelor unui proiect major al disciplinei, care are în vedere teritoriul *național* al țării și zonele considerate *reprezentative* pentru acest teritoriu. Strategia de cercetare este identificarea unor constante și verificarea acestora, pe un teritoriu care este extins progresiv, până la granițele naționale. Finalitatea este cartografierea datelor, cu relevarea caracteristicilor generale ale unui spațiu cât mai extins din interiorul granițelor naționale și acoperirea zonelor necercetate, numite metaforic *pete albe*¹⁰.

Acest tip de investigație mizează pe obiectivitatea cercetărilor folcloristice. Folclorul este văzut ca *produs invariabil* și *predeterminat* al colectivității definite spațial. Singurele variabile în funcție de care acest produs se modifică sunt spațiul și timpul. Cercetătorul ideal, așa cum este conturat de îndrumările metodologice, prin apelul la obiectivitate, este cel care instrumentează „mutarea” folclorului dintr-un mediu în altul: din mediul rural, în arhivă și de la oralitate, la documentul scris.

Etapă premergătoare culegerii

Conform acestui cadru metodologic, este necesară o informare prealabilă în ceea ce privește istoricul localității, ocupațiile locuitorilor și cadrul geografic al zonei. Datele geografice, istorice și culturale sunt considerate relevante pentru viața folclorică a colectivității. Scopul cercetătorului este și de a face conexiuni între aceste aspecte și textele folclorice, de a identifica, la fel ca în științele exacte, relația dintre cauză și efect. Demersul de cercetare are următoarele etape: culegere, iar apoi explicare, integrare logică într-un sistem organic ce are în centru dimensiunea spațială. Exhaustivitatea și obiectivitatea sunt principii de lucru promovate de metodologiile enunțate. Astfel, paradigma pozitivistă și premisele esențialismului¹¹ stau la baza macro-proiectului disciplinei, care își propune alcătuirea corpusului folcloric național. Ancheta folcloristică are ca finalități cuprinderea întregului teritoriu al țării și realizarea patrimoniului național, prin arhivele de folclor. Pe baza acestuia se vor realiza analize și studii de sinteză despre cultura națională.

Pregătirea anchetei de teren presupune, în al doilea rând, inventarierea cronologică pe genuri și pe specii a folclorului repertorizat, în scopul demersurilor comparative. Așadar, ipostaza cercetătorului trebuia să fie una de inițiat, de cunoscător al folclorului local. Cercetarea de bibliotecă are scopul de a *verifica* colecțiile realizate anterior anchetei preconizate. Noile cercetări trebuie să le adâncească și să le completeze pe cele anterioare. Prin respectarea acestor indicații, cercetătorul ar dobândi un orizont de așteptare adecvat cercetării, iar direcția de investigare ar fi bine definită, înainte de a ajunge pe teren. Cercetarea este continuarea unei activități începute anterior. Cuprinderea întregului spațiu *național* și elaborarea unor studii de sinteză prin care să se identifice *pattern-urile culturii naționale* pot

¹⁰ Metafora *petelor albe* pentru zonele țării necercetate din punct de vedere folcloric este folosită recurent de specialiștii care s-au impus în secolul al XX-lea. Această metaforă sugerează că o miză a proiectului de cercetare este exhaustivitatea, respectiv cuprinderea întregului *spațiu din granițele naționale*.

¹¹ Folosesc termenul *esențialism* în sensul definit de Vintilă Mihăilescu, *Antropologie. Cinci introduceri*, Polirom, Iași, 2007, p. 255: „categorie ce absolutizează diferența și esențializează diferitul în cadrul unui discurs despre Celălalt”.

fi realizate doar cu ajutorul mai multor generații de cercetători. Folclorul este înțeles ca fiind un dat al unui spațiu cultural, caracteristic acestuia, care se găsește *a priori*. Cercetarea de teren este, conform acestei metodologii, procesul de transfer *ad litteram*, de la oralitate la textul scris. Acest deziderat al obiectivității este specific pozitivismului.

Alegerea interlocutorilor

Conform metodologiilor în discuție, cercetătorul își selectează interlocutorii după niște criterii date de metodologia de cercetare: *originea și talentul*.

Cercetătorul avea datoria de a acorda prioritate interlocutorilor originari din localitatea sau din zona cercetată și să facă diferența între textele folclorice locale și cele provenite din alte zone. Originea interlocutorilor este un indiciu pentru originea textului folcloric: localitatea sau zona cercetată, în cazul celor originari din satul respectiv, alte zone, în cazul celor veniți în sat, în urma căsătoriei sau în cazul celor care au călătorit în afara satului. Cercetările urmăresc viabilitatea, dar și variabilitatea în timp și în spațiu a materialului folcloric, principiu introdus în cercetarea folclorului, prin teoria și metoda geografico-istorică, de Școala Finlandeză, în primele decenii ale secolului al XX-lea.

Un alt principiu de selectare a interlocutorilor vizează *talentul* acestora („condițiile esențiale pe care le îndeplinește un bun interlocutor fiind: sociabilitatea, comunicativitatea, sinceritatea, naturalețea și înainte de toate talentul” – Dumitru Pop¹²). Identificarea indivizilor talentați dintr-o colectivitate este o cerință formulată ca *misiune* pentru cercetător („misiunea cercetătorului este să-l descopere pe acest unul, purtător de cântec, de poveste, de artă populară. Și lucrul nu este greu, deoarece satul întreg ți-l recunoaște de tip reprezentativ și ți-l indică ca atare” – Gh. Vrabie¹³).

Redactarea fișei de material

Fișa de material trebuia să respecte un tipar care se referă la informațiile pe care trebuie să le conțină, precum și la plasarea lor în pagină. Aceste indicații precise ofereau o standardizare și o uniformizare a materialului notat. De asemenea, respectarea acestor îndrumări au facilitat comparațiile și studiile sintetice ulterioare anchetelor. Instrucțiunile cereau ca pe fișă să fie notată și încadrarea la un motiv/ temă din bibliografia de specialitate („jumătatea din dreapta fiind rezervată pentru adnotări. Aici se poate face, de exemplu, trimiterea bibliografică a producției la motivul căreia aparține etc.” – Dumitru Pop¹⁴). Așadar, fișa de material conține piesa folclorică și interpretarea ei în cheia indexului tematic și de motive curent. Cercetătorul încadrează materialul de teren, unei categorii folclorice, încă din faza de notare pe fișă. Investigarea se face având în vedere clasificările folclorului/ indexul de motive. Materialul de pe fișă răspunde nu doar unor premise metodologice, ci și unor premise teoretice. Fișa de teren trebuie să se plieze tiparului teoretic, să se încadreze clasificărilor folclorului deja realizate. Cercetătorul realizează interfața între folclorul găsit pe teren și conceptele teoretice canonizate ale disciplinei, concepte înțelese ca fiind unice și general valabile, conform premiselor pozitivismului.

¹² Dumitru Pop, *Op. Cit.*, p. 158.

¹³ Gheorghe Vrabie, *Op. Cit.*, p. 154.

¹⁴ Dumitru Pop, *Op. Cit.*, p. 162.

Organizarea materialului cules

Odată cules, materialul urma să fie clasificat după criteriile: localitate, gen, specie, ciclu tematic, grup tematic, motive, variante, tipuri, suptipuri etc. Modul de organizare a materialului cules este un indiciu al viziunii asupra finalităților cercetării folcloristice în perioada respectivă: indexuri de motive, hărți care să surprindă distribuția spațială a unor categorii folclorice.

Analiza comparativă a metodologiilor de cercetare relevă criteriile de selectare a materialelor care trebuie înregistrate, așa cum sunt definite de canonul metodologic și lentila prin care cercetătorul urma să privească obiectul de cercetare al folcloristicii. Notele de teren sunt, parțial, rezultate ale acestei priviri asupra folclorului. Textele teoretice analizate au în subtext următoarele constante:

cercetătorul își asumă statutul de intelectual responsabil de valorificarea culturii tradiționale, în vederea identificării unui profil național identitar;

cercetătorul își subordonează proiectele intelectuale necesităților macro-proiectului național, care cuprinde întregul teritoriu al țării;

cercetătorul respectă niște criterii, în selecția materialului ce urmează a fi inclus în patrimoniul național; criteriile vizează *spațiul* (ales ca *reprezentativ* pentru cultura unei regiuni), *interlocutorii* (aleși după calitatea de deținători ai patrimoniului cultural imaterial local și după talentul lor) și *tema* (aleasă în conformitate cu clasificările teoretice ale culturii tradiționale, precum și cu necesitățile proiectului care urmărește monografierea zonelor și cercetarea exhaustivă).

Aceste criterii de selecție aplicate succesiv, în procesul anchetei folcloristice – a zonelor de cercetat, a temelor, a interlocutorilor și a textelor folclorice relevante – constituie lentila prin care sunt redimensionate aspectele socio-culturale studiate. Alegerea a ceea ce e mai realizat estetic, ca date pentru studii de sinteză despre cultura tradițională dintr-un spațiu definit după criterii etnice, ar conduce spre surprinderea caracterului *definitiv* și *superior* al culturii naționale și implicit al *națiunii*. Cercetarea folcloristică este, de fapt, un proces de selecție și implicit de transformare a textului oral în document scris. Criteriile de alegere utilizate în cadrul anchetei de teren sunt filtre de redimensionare și de transformare a materialelor, astfel încât acestea să poată fi folosite în etapele ulterioare de patrimonializare și de teaurizare a lor. Cercetarea de teren era proiectată din perspectiva finalităților disciplinei.

Etape de cercetare în perioada comunistă

În perioada interbelică, pentru Școala Sociologică de la București, observarea aspectelor sociale, în întregul lor, este un obiectiv major al cercetărilor de teren. Cercetătorul avea în vedere atât textul poetic, cât și contextul în care e performat, având două modalități de informare cu privire la obiceiuri: observarea acestuia, în desfășurare sau obținerea informațiilor de la locuitorii satului. În 1947, Gheorghe Vrabie propune ca obiectiv de cercetare urmărirea *faptelor vii și actuale*, folclorul în *întreg angrenajul psihic și social*.

Această linie de cercetare este întreruptă, începând cu 1948. După instaurarea comunismului, cercetările din România se caracterizează printr-o ruptură față de perioada interbelică: „This scientific tradition was interrupted by the new ideology of the communist

period”¹⁵. „They represent a collection of literary folklore that does not mention, however, the context of cultural data.”¹⁶. De asemenea, studiile teoretice și metodologice din perioada interbelică au devenit inaccesibile, după instaurarea comunismului. Dumitru Pop, cel care a publicat o metodologie în primul deceniu comunist, la fel ca ceilalți specialiști din generația sa, a fost în situația de a nu putea menține repere teoretice pentru cercetarea folclorului. Conform orientărilor în vigoare și bibliografiei promovate în primii ani ai comunismului, el propune un model de cercetare diferit de cel interbelic. *Observația* ca metodă de cercetare nu mai este menționată de Dumitru Pop. Instrucțiunile sale metodologice se referă doar la un aspect al realității, cel al textelor ritual-ceremoniale și literare, nu și la cel al riturilor, al credințelor, al actelor magice etc.

După un deceniu, metodologia de culegere a foclorului scrisă de Mihai Pop și cea scrisă de Ovidiu Bârlea reintroduc, în discursul teoretic, referințe privitoare la practica cercetării ritualurilor și nu exclusiv a textelor folclorice. Așadar, relativa liberalizare din comunism (1965-1971) permite unele deschideri spre curentele europene, precum și redimensionări ale discursului științific: „More and more Romanian professors were sent for didactic purposes to the USA and Western Europe, where they became acquainted with recent methodological orientations in anthropology. [...] This opening towards the West- European academia led to the application of semiotics and of structuralist and functionalist models in Romanian ethnology as well.”¹⁷

În 1967, Mihai Pop ilustrează importanța investigațiilor sociologice, pentru înțelegerea fenomenelor folclorice. Totuși, în aceste îndrumări metodologice, investigațiile sociologice sunt plasate în plan secund, în raport cu cercetarea folclorică: „[...] Cercetarea artistică presupune pentru fiecare domeniu al folclorului [literatura, muzica, dansul, n.n.], studiul genurilor, al mijloacelor de expresie ale fiecărui gen în parte și al stilurilor regionale și de epocă.”¹⁸ Chiar dacă Mihai Pop face apel la principiile funcționalismului în abordarea fenomenului folcloric, metodologia propusă urmărește în primul rând creațiile artistice și variantele acestora: „Putem deci socoti ca primă etapă a cercetării *sistematizarea variantelor, gruparea lor tipologică* [s.n.]. Tipurile de variante pot corespunde unei anumite răspândiri teritoriale și se pot stratifica în timp. Având în vedere că zonele folclorice nu evoluează uniform și că, în momentul culegerii, ele se pot găsi în etape deosebite ale dezvoltării istorice, diferențele geografice pot uneori să ne dezvăluie *stadii diferite din istoria variantelor* [s.n.].”¹⁹ Prin metodologia sa, Mihai Pop propune o ipostază a cercetătorului diferită de cea conturată anterior. Specialistul nu doar „culege date de pe teren”, ci are în vedere realizarea unor conexiuni între aspectele folclorice investigate, în vederea stabilirii unei structuri compoziționale: „Dar nici subiectele și temele nu au în folclor o existență izolată, ci se corelează prin raporturi multiple cu celelalte mijloace de expresie, în cadrul fiecărui gen. Cercetarea acestor corelații este deci o nouă etapă în munca de apropiere de esența artistică a

¹⁵ Eleonora Sava, *The Cluj Archive of the Folklore Society: Ethnological Practices in Communist Romania*, în Eleonora Sava (coordonator), *The Ethnological Archive. Paradigms and Dialogues*, Morlacchi University Press, Perugia, Italia, 2011, p. 22.

¹⁶ *Ibidem*, p. 26.

¹⁷ *Ibidem*, pp. 29-30.

¹⁸ Mihai Pop, *Op. Cit.*, p. 109.

¹⁹ *Ibidem*, p. 110.

faptelor de folclor. [...] cercetarea structurii compoziționale a arhitectonicii genului.”²⁰ Așadar, cercetătorul evidențiază importanța contextualizării, însă contextualizarea este înțeleasă nu prin raportare la elemente sociale, ci prin raportare la alte elemente artistice. Remarc faptul că, în cele din urmă, cercetarea are în vedere identificarea specificității locale și a variației acesteia în timp. Așadar, finalitatea este cunoașterea caracterelor locale. Obiectul de cercetare, în acest demers, este reprezentat de creațiile artistice, iar metoda utilizată este cea geografico-istorică. Aceasta este una dintre teoriile majore în Europa secolului XX, teorie care vine pe filieră germană (secolul al XIX-lea) și pe linie scandinavă (secolul al XX-lea).²¹

În 1969, Ovidiu Bârlea propune explicit un model de anchetă prin observație, acordă importanță contextului de performare a folclorului. Și în viziunea lui Ovidiu Bârlea, folclorul, creațiile artistice sunt în prim-plan, spre deosebire de modelul de cercetare al Școlii Sociologice de la București, care vizează surprinderea întregului angrenaj social dintr-un cadru spațio-temporal determinat. Așadar, în perioada relativei liberalizări, teoreticienii revin, însă doar parțial, la principiile metodologice din perioada interbelică. Contextul ideologic al perioadei comuniste nu permite orientarea cercetărilor spre latura socială, ca în anii dintre cele două războaie. Latura artistică a folclorului ar trebui să fie, conform metodologiilor analizate, componenta principală a cercetărilor.

Îndrumările metodologice analizate mai sus indică relația dintre metodologie și finalitățile disciplinei, pe de o parte și contextele politice (perioada interbelică, primul deceniu comunist, perioada relativei liberalizări), pe de altă parte: aspecte din domeniul socio-cultural intră în atenția cercetătorilor, în perioada interbelică și în anii relativei liberalizări; în primul deceniu comunist, cercetările sunt direcționate pe linia filologică impusă și prin studii traduse din folcloristica sovietică.

Concluzii

Teoreticienii metodologiilor de cercetare din România perioadei comuniste (Dumitru Pop, Mihai Pop și Ovidiu Bârlea și Gheorghe Vrabie) pun în prim-plan cercetarea *textelor artistice* din cultura tradițională și a motivelor specifice, contextul de performare a lor fiind menit să ilustreze semnificația textelor. Deși susțin importanța contextului, cercetătorii tratează folclorul ca text cu valoare estetică, nu ca fapt social. Metodologiile de cercetare propuse ilustrează faptul că investigația de teren are scop de verificare și de completare a culegerilor anterioare, culegeri grupate pe genuri și pe specii și ordonate cronologic. Indicațiile mențin tonul imperativ în formularea îndrumărilor cu privire la temele care trebuie cercetate, la alegerea interlocutorilor, a regiunilor geografice etc.

În spațiul românesc, discursul teoretic al secolului XX se construiește în continuarea proiectelor culturale din secolul al XIX-lea. Metodologiile de cercetare definesc culegerile de folclor ca fiind surse pentru realizarea corpusurilor, a atlaselor și a tipologiilor. Exhaustivitatea și obiectivitatea sunt deziderate în realizarea acestora. *Identitatea națională, caracteristicile definitorii ale folclorului național* sunt structuri recurente în discursul teoreticienilor. Putem vorbi despre o etnologie națională practică în toată Europa, în secolul

²⁰ *Ibidem*, p. 110.

²¹ „[Comparative Folklore Theory] The main tradition of European folklore scholarship proceeds in a direct line from the Germans of the early nineteenth century to the Scandinavians of today”, Richard M. Dorson, *Current Folklore Theories*, în „Current Anthropology”, Vol. 4, No.1., Feb., 1963, pp. 93-112, p. 93.

al XIX-lea și în prima jumătate a secolului XX, revigorată și adaptată în timpul comunismului, în mod specific, în toate fostele țări comuniste. Principiile metodologice din îndrumările pentru culegerea folclorului sunt proiectate din perspectiva finalităților disciplinei. Cercetările de teren, așa cum sunt definite de studiile metodologice, modelează rezultatele anchetelor, conform acestor finalități.

Bibliografie

- BÂRLEA, Ovidiu, *Metoda de cercetare a folclorului*, Editura pentru Literatură, București, 1969.
- CARAVIA, Paul, *Gândirea interzisă. Scrieri cenzurate România 1945-1989*, Cuvânt înainte Academician Virgil Cândea, Editura Enciclopedică, București, 2000.
- DORSON, Richard M., *Current Folklore Theories*, în „Current Anthropology”, Vol. 4, No.1., Feb. 1963, pp. 93-112.
- MIHĂILESCU, Vintilă, *Antropologie. Cinci introduceri*, Polirom, Iași, 2007.
- POP, Dumitru, *Folclor literar românesc. Partea I. Note din cursul ținut în anul universitar 1956/1957*, Litografia Învățământului Cluj.
- POP, Mihai, *Îndreptar pentru culegerea folclorului*, Casa Centrală a Creației Populare, București, 1967.
- SAVA, Eleonora, *The Cluj Archive of the Folklore Society: Ethnological Practices in Communist Romania*, în Eleonora Sava (coordonator), *The Ethnological Archive. Paradigms and Dialogues*, Morlacchi University Press, Perugia, Italia, 2011.
- VRABIE, Gheorghe, *Folklorul. Obiect – Principii – Metodă*, București, 1947.
- VRABIE, Gheorghe, *Folklorul. Obiect – principii – metodă – categorii*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1970.